Ósketni á boripalli sektað við 3 miljónum

Spreingingar og eldsbruni á oljuboripallinum Ocean Odyssey kundu verið fyribyrgdar, helt hægstirættur í Aberdeen seinastu viku.

ABERDEEN
16. august (Diml.)

Fyri fimm árum síðani, hin 22. september 1988, hendi vanlukka á oljuboripallinum Ocean Odyssey, ið lá 130 fjórðingar eystanfyri Aberdeen, og har 66 arbeiðsmenn vórðu bjargaðir, men ein læt lív. Málið hevur verið kannað og viðgjørt síðan, til tað nú varð endaliga avgjørt í rættinum.

Oljufelagið Arco British varð dømt at rinda eina sekt uppá GBP 250.000, t.e. um 3 miljónir krónur og tað mesta, nakað oljufelag er dømt at rinda tey 30 árini, oljukanningar og útvinning eru farin fram í Norðsjónum.

Teir, ið áttu boripallin, Odeco UK, vórðu dømdir at rinda GBP 25.000 fyri teirra lut í sorgarleikinum.

Bæði feløg játtaðu seg sek í hægstarættinum í Aberdeen, tí tey høvdu latið ein óhóskandi boripall í ringum standi arbeitt og sett lív og heilsu manningarinnar í vanda. Acro viðgekk, at teir høvdu ábyrgdina av, at hin 25 ára gamli fjarritarin Timothy Williams, sum ikki hevði verið á frálandavinnu áður, læt lív.

Vanlukkan

Orsøkin til vanlukkuna var, at yvirmenn í Acro høvdu ikki tikið avleiðingarnar av, at stórar mongdir av gassi hópaðu seg upp á pallinum, og at trygdarskipanirnar ikki virkaðu, sum tær áttu.

Ákærin segði, at »tað var púra greitt, at boringin var heilt av lagi, og tað er undranarvert, at Acro menninir ikki lokaðu oljukelduna beinan vegin.« Og hann legði afturat, at framferðin hjá Acro-yvirmonnunum var »beint tvørtur ímóti øllum vanligum góðtiknum reglum.« Serliga fanst hann at aðalumboðsmanni Acros fyri at hava víst frá sær ávaringar frá starvsfeløgum.

Fleiri tímar undan spreingingini segði hesin við ein av undirmonnunum hjá Odeco: »Lat okkum halda fram við arbeiðinum, tú ert bara bangin fyri einum sindri av gassi.«

Eisini varð funnist at, at fjarritarin, sum læt lív, beint undan spreingingini fekk kravboð um at fara úr tolu ligu trygdini í bjargingarbáti sínum og inn í aftur radiorúmið.

So hendi spreingingin, alt varð eitt eldhav, men flestu av manningini sluppu undan í bjargingarbátum.

Í rættarmálinum varð eisini víst á, at einans vikuna fyri vanlukkuna hevði ein eftirlitsmaður frá orkumálaráðnum gjørt vart við vantandi trygdina, serliga í sambandi við samskiftið, á Ocean Odyssey.

Økt ansni

Ein sonur teirra, ið lótu lív í illa gitnu stórvanlukkuni á Alpha Piper-pallinum, sum eisini sprongdist, og har 167 mans ikki komu aftur íaftur, mótmælti saman við øðrum uttan fyri rættarsalin, at myndugleikarnir ikki enn hava tikið álvarslig stig ímóti eigarum boripalsins, Occidental-felagnum.

Hesar eins og aðrar vanlukkur í sambandi við oljuvinnuna hava hert trygdarkrøvini munandi, og bæði myndugleikar, oljufeløg og ánarar boripallanna hava gjørt framstig og sett í verk hóp av trygdarskipanum, sum vónandi kunnu forða fyri, at slíkar vanlukkur endurtaka seg.

Men, tíverri, altíð er onkur, ið er fúsur at taka ábyrgdarleysar kansir. Tað kenna vit eisini til í føroysku fiskivinnuni og skipaferðsluni, men júst tí krevst serliga dygt og áhaldandi eftirlit frá myndugleikunum. jt.

Roynt verður at basa eldinum á Ocean Odyssey eftir spreingingina í 1988

Herverkið í kirkjugarðinum í Nijmegen í Hollandi

Herverk – ella okkurt verri?

Í seinastu viku gjørdu búrkroppar seg inn á kirkjugarð í Hollandi, har teir meigggjaðu hitlermerki og nazistisk økvæmisorð á gravsteinar. Lítil ivi er um, at tað eru nýnazistiskir bólkar, ið skipa fyri.

ABERDEEN
18. august (Diml.)

Harmur, men ikki bilsin, tað segði Donald Hill, gamal hermaður í Aberdeen, tá ið hann frætti um herverkið, framt á kirkjugarðinum, har falnir bretskir hermenn frá fyrra og seinna heimsbardaga liggja grivnir. Donald var júst á somu leiðum, við Nijmegen í Hollandi, móti enda seinna heimsbardaga. Og fleiri av lagsbrøðrum hansara liggja grivnir í sama kirkjugarðinum.

»Teir halda tað kanska vera djarvt at meiggja gravsteinar,« sigur hann spírskliga. »Teir halda at við at gera seg inn á tey deyðu, kunnu teir gera seg inn á tey livandi. Hetta eru teir eyðkendu nazistisku hættirnir, ússaligir og ómansligir.«

Donald minnist eina ferð, teir tóku ein týskan bý, tá ið kriggið nærkaðist enda-

Donald Hills, fyrrverandi hermaður

num, at hann møtti einum týskum unglingi, sum rópti: »Tit vunnu hesaferð, men vit vinna næstu ferð!« – Eingin ivi er um, at hann meinti hetta, heldur Donald, og at hann hevur sagt tað sama við børn síni.

Donald heldur, at nú kommunisman er burturbeind, eru nazistarnir til reiðar at taka seg fram aftur. »Ein harður kjarni er til enn; og teir hava viðhaldsfólk í stjórnini, eins og nazista-viðhaldsfólk vóru her í landinum í stríðsárunum,« leggur hann afturat.

Ótti

Tað var sum sagt í seinastu viku, at búrkroppar framdu herverk á hollendska kirkjugarðinum, har 1.674 bretskir hermenn frá seinna heimsbardaga liggja grivnir – fleiri teirra úr Aberdeen-økinum. Umframt at meiggja gravsteinar teirra falnu, høvdu ný-nazistarnir eisini skrivað »Heil Hitler« omanfyri portrið til kirkjugarðin.

Steinarnir eru síðan reinskaðir aftur, men eftir situr óttin fyri tí, sum kanska fer at koma. Og tað er einki at síga til, so sum tilgongdin hevur verið seinastu árini.

Í onkrum ókendum landi situr granskarin og høvundurin Michael Schmidt fjaldur, og hann er so avgjørt ikki fúsur til nakra blaðsamrøðu, sjónvarpsviðtal ella nakað slíkt. Tað kundi lættliga kostað honum lívið!

Orsøkin er tann, at hann hevur skrivað eina bók, nevnd *The New Reich* (Nýggja Ríkið), sum kemur út í Bretlandi 26. august í ár á Hutchinson forlagnum og fer at kosta GBP 9,99 óinnbundin. Í hesi bók avdúkar Michael Schmidt sannleikan um tær mest ræðsluvekjandi fyrireikingarnar, sum fara fram í Europa á okkara døgum: Endurreisn nýggju nazismannar í Europa. Og sum undangongumenn teirra er eisini hetta harkalið bæði stórlátað, ógvusligt og skapar fyri yvirgangi, harðskapi og herverki av alskyns slag.

Tað eydnaðist Schmidt at fáa neyvt innlit í ný-nazistisku rørsluna við at siga seg vera uttanveltaðan filmsmann, ið gjørdi rannsóknir í sambandi við ysta høgra í politikki. Eingin illtonkti hann fyri at skriva eina bók. Hann kom í samband við oddamenn rørsluna, m.a. Michael Kuhnen, fyrrverandi leiðara ný-nazistanna, sum seinni doyði av eyðkvæmi.

Schmidt kom til ta niðurstøðu, at rørslan enn er nakað ógreið, nógv ymisk sjónarmið eru og smábólkar innan rørsluna; men samskiftið og samskipanin tykjast vera í lagi við tí eina endamálinum: at endurstovna eitt fascistiskt ríki, líkt tí hjá Hitleri.

»Ansa tær, bróðir, vit koma aftur, og vit jarðleggja reyðu devlarnar. Ansa tær, bróðir, tí nú kemur hevndin, jødarnir skulu týnast, og Týskland skal reisast!« – Ein songur, sungin av Hitler-ungmennum í einum fjarløgdum vertshúsi námindis Wundsiedel, har Schmidt var hjástaddur – 45 ár aftan á, at Berlin fall. jt.

Føroyakvøldið í Norðurlandahúsinum

Skráin fyri føroyakvøldið í Norðurlandahúsinum í kvøld er fjølbroytt við fleiri nýggjum tættum. Aftaná máltíðina bjóðar Mikkjal Helmsdal vælkomin og sigur frá skránni.

Ljósmyndarøðin Havlandið. Myndir: Ingi Joensen. Tónleikur: Johannus á Rógvu Joensen. Havlandið lýsir í tónleiki og myndum føroysk landsløg og litspøl sum kunnu eygleiðast í teimum. Havlandið hevur ein impressionistiskan dám yvir sær; litirnir eru dempaðir og tónleikurin glíðandi og stemningsskapandi.

Jazz-trio við Rógva á Rógvu (trummur), Magnus Johannesen (klaver) og Edvard N. Debes (bass) spælir egin løg.

Sjónleikararnir Katarina Nolsøe, Hans Tórgarð og Rósa á Rógvu framføra leikmyndina »Sóleiðis byggjast torn«, sum byggir á yrkingar úr seinasta savninum hjá Jóannes Nielsen »Kirkjurnar á havsins botni«. Leikararnir royna út frá trimum yrkingum at skapa eina mynd av skaldinum Jóannes Nielsen og nøkrum av tí hann stendur fyri – samhuga við og tilknýti til arbeiðarastættina, alsk til kvinnuna og virðing fyri henni og kærleika til móðurlandið.

Ljósmyndarøðin »Bláur Bóltur«, eisini eftir Inga Joensen og Johannus á Rógvu Joensen. Henda líkist frá tí fyrru. Myndaliga er hon meira ekspressionistisk í stílinum, og tónleikurin er meira rútmiskt ákoyrandi. Evnið er Havnin – bæði hin gamla og tann nýggja, uttan at talan kortini er um nakra turistrundferð. Heldur verður evnið, motivið lagt fram fyri áskoðaran í smáum, ikki neyðturviliga samanhangandi pettum, sum áskoðarin so sjálvur má skapa sær eina heildarmynd uttrá.

»Rani og vinfólk« Rani Nolsøe hevur til hetta høvið savnað ein lítlan bólk. Á skránni vera onkur løg hjá Frændum, sum kanska ikki hava verið framførd so ofta, eitt lag hjá Kára p. og eitt spildurnýtt lag hjá Rana sjálvum.

Føroyskur dansur við Dansifelagnum í Havn.

Nordmenn på Færøyane

Mandag 13. september er det Stortingsvalg i Norge og alle nordmenn som er busette på Færøyane kan stemme på partia i heimfylket sitt. Heimfylket i »valgteknisk mening« er det fylket du som norsk stemte i siste gongen du stemte heime i Norge. Det norske konsulatet, Bryggjubakki 22, tar imot nordmenn som vil stemme fram til 3. septembe, upplýsir Ole Kristian Vell for Føroyskt-Norskt Felag.

Fiskamarknaður Føroya

43 avreiðingar hava verið á Fiskamarknaði Føroya á Toftum í farnu viku, viku 33 frá 16. til 20. august 1993. Seld eru um 133 tons fyri góðar 841.000 krónur. Miðal kiloprísurin, tá øll fiskasløg verða tikin undir einum, hevur verið 6,33 kr.

Yvirlitið hjá Fiskamarknaðinum yvir avreiðingarnar í viku 33 sær soleiðis út:

VØRUNR	KOTA	FISKASLAG	KILO ÍALT	KAVNUR ÍALT	MEÐAL PRÍSUR	HÆGSTI PRÍSUR	LÆGSTI PRÍSUR
1020	T1	TOSKUR 1	17.162,00	135.600,80	7,79	8,00	7,10
1030	T2	TOSKUR 2	16.460,50	105.460,40	6,41	6,90	6,20
2000	H1	HYSA 1	19.536,00	121.163,10	6,20	7,50	3,00
2010	H2	HYSA 2	548,00	2.489,20	4,54	4,80	1,00
3010	B1	BROSMA 1	22.786,00	115.959,30	5,09	5,60	3,00
3020	B2	BROSMA 2	138,00	400,00	2,90	3,00	1,00
3030	LO	LONGA 1	15.607,00	111.292,20	7,13	7,70	4,00
3040	K1	KALVI 1	495,00	6.210,50	12,55	22,50	8,00
3050	K2	KALVI 2	179,00	4.637,00	25,91	37,00	14,00
3055	K3	KALVI 3	160,00	3.657,00	22,86	25,50	21,00
3060	SO	SKØTA	2.920,00	3.795,00	1,30	1,50	1,00
3080	U1	UPSI 1	17.650,00	62.563,79	3,54	3,60	1,00
3085	U2	UPSI 2	197,00	354,60	1,80	2,80	1,00
4000	A1	HAVTASKA 1	4.602,00	92.669,75	20,14	22,00	18,00
4005	A2	HAVTASKA 2	1.159,00	15.606,25	13,47	15,00	11,75
4006	A3	HAVTASKA 3	4,00	28,00	7,00	7,00	7,00
4010	R1	TUNGA 1	630,00	5.057,60	8,03	10,00	7,00
4030	KF	KONGAFISKUR 1	6.085,00	29.118,30	4,79	5,00	3,00
4035	KF	KONGAFISKUR 2	89,00	173,00	1,94	2,00	1,00
4040	KF	KONGAFISKUR 3	112,00	112,00	1,00	1,00	1,00
4500	RE	REYÐSPRAKA	67,00	541,50	8,08	10,00	5,00
4510	BL	BLÁLONGA	1.533,00	8.292,30	5,41	5,50	4,50
4520	ST	STEINBITUR	2.543,00	13.751,90	5,41	6,60	5,00
5000	HV	HVITINGUR	1.249,00	2.559,70	2,05	3,80	1,00
7000	AN	ANNAÐ	36,00	99,00	2,75	4,00	1,00
7010	HE	HEMARI	85,00	1.530,00	18,00	18,00	18,00
7030	SV	SVARTKALVI 1	557,00	5.222,00	9,38	9,50	9,25
7050	LI	LIRI	305,00	1.361,30	4,46	6,30	2,50
7055	PO	LYRUR	38,00	81,60	2,15	2,80	2,00
7060	LA	LALLA	20,00	60,00	3,00	5,00	1,00
ÍALT:			132.952,50	841.047,00	6,33	37,00	1,00

FARVE